

Enligt sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Rone Ytterholme

./.

Rone Ytterholme i Rone socken är naturreservat sedan 1977. Länsstyrelsen fastställer härmed bifogad skötselplan för reservatets skötsel i naturvårdshänseende.

Den ekonomiska utredningen i bilaga 1 fastställs dock inte.

./.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilaga formulär A.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet har landshövdingen Claes Elmstedt deltagit jämte ledamöterna Eric Carlsson, Staffan Danielsson, Torsten Frölich, Torsten Gustafsson, Bertil Jacobson, Torsten Jacobsson, Ingvar Kolmodin, Henry Lindkvist, Jan Lundgren, Per-Axel Nilsson, Ulla Pettersson, Yngve Pettersson, Ingibjörg Sigurdsdottir och Bertil Wiberg.

I den slutliga handläggningen har även deltagit länsrådet Jan Björklund, länsarkitekten Peter Ringborg, byrådirektören Margareta Cedergren och avdelningsdirektören Per Hansson, föredragande.

Enligt länsstyrelsens beslut

Per Hansson

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni skriva till regeringen,

miljö- och energi.....-departementet

I brevet skall Ni

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarie-numret)
- redogöra för dels varför ni menar att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

OBS!

1. **Brevet skall lämnas/skickas till länsstyrelsen och inte till regeringen.** Den ordningen har kommit till främst för att snabba upp handläggningen. Länsstyrelsen kan nämligen då, samtidigt med Ert överklagande, sända sina handlingar till regeringen, som kommer att behöva ha tillgång till dem.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer är

Länsstyrelsen	Telefon
621 85 VISBY	0498 - 152 00

2. Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev inom tre veckor från den dag Ni fick beslutet i Er hand, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Behöver ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till länsstyrelsen.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Nuvarande förhållanden bör ej ändras.

2.2.2 Information

Informationsskyltar av enkelt slag som i första hand redogör för områdets gränser och de föreskrifter som gäller för besökare bör sättas på fårhuset strax öster om hamnplatsen, på lämplig plats i anslutning till Flatviken på öns östra sida och på lämplig plats i hamnen i Ronehamn.

3 TILLSYN

Ambulerande tillsynsman svarar för tillsynen av området.

4 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda åtgärder, kostnader och finansiering av naturvårdsförvaltningen samt förhållanden som hotar naturvårdsintresset.

5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Ekonomisk utredning

Länsstyrelsens naturvårdsfunktion har gjort en utredning den 27 november 1986 av beräknade kostnader perioden 1986-2000. Se bilaga 1.

5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten genom statens naturvårdsverk : framtagning och uppsättning av informationsskyltar samt tillsyn.

SÄNDLISTA

1987-06-18

11.1211-149-87

Rek mb Carl Cramér, Smiss Eke, 620 11 HAVDHEM

2 ex Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA
Statens planverk, Box 12513, 102 29 STOCKHOLM
Vägförvaltningen i Gotlands län, Box 1203, 621 23 VISBY
Fastighetsbildningsmyndigheten, Artillerigatan 2 B, 621 45 VISBY
Lantbruksnämnden i Gotlands län, Box 1144, 621 22 VISBY

3 ex Skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län, Box 1213, 621 23 VISBY
Gotlands kommun, 621 81 VISBY
Byggnadsnämnden i Gotlands kommun, 621 81 VISBY
Gotlands hembygdsförbund, Box 2038, 621 02 VISBY
Gotlands naturvårdsförening, c/o Dan Lundgren, Kommunkontoret,
620 12 HEMSE
Gotlands botaniska förening, c/o Bo Hammar, Line gård Hörsne,
620 24 DALHEM
Gotlands skarpskytte- och jägaregille, Rostockergränd 2,
621 55 VISBY
Gotlands ornitologiska förening, c/o Jörgen Petersson, Humlegårds-
vägen 18, 621 46 VISBY
Gotlands naturmuseum, Hästgatan 1, 621 56 VISBY
Handikappförbundens centralkommitté, Box 1277, 621 23 VISBY
Gotlands Energiverk AB, Box 17, 620 30 SLITE
Televerket, Bredgatan 4, 621 57 VISBY
Televerket, 601 01 NORRKÖPING

2 ex Gotlands militärkommando, Sektion 8 + Utb, 621 86 Visby
Polisstyrelsen, Box 1153, 621 22 VISBY
Stig Högström, Neptungatan 21, 621 41 VISBY
Erik Engqvist, Halor Rone, 620 12 HEMSE

UTREDNING AV KOSTNADER OCH INTÄKTER FÖR NATURVÅRDSÖRUVÅLNINGEN

Naturvårdsobjekt: NR Ytterholmen

Kommun: Gotlands

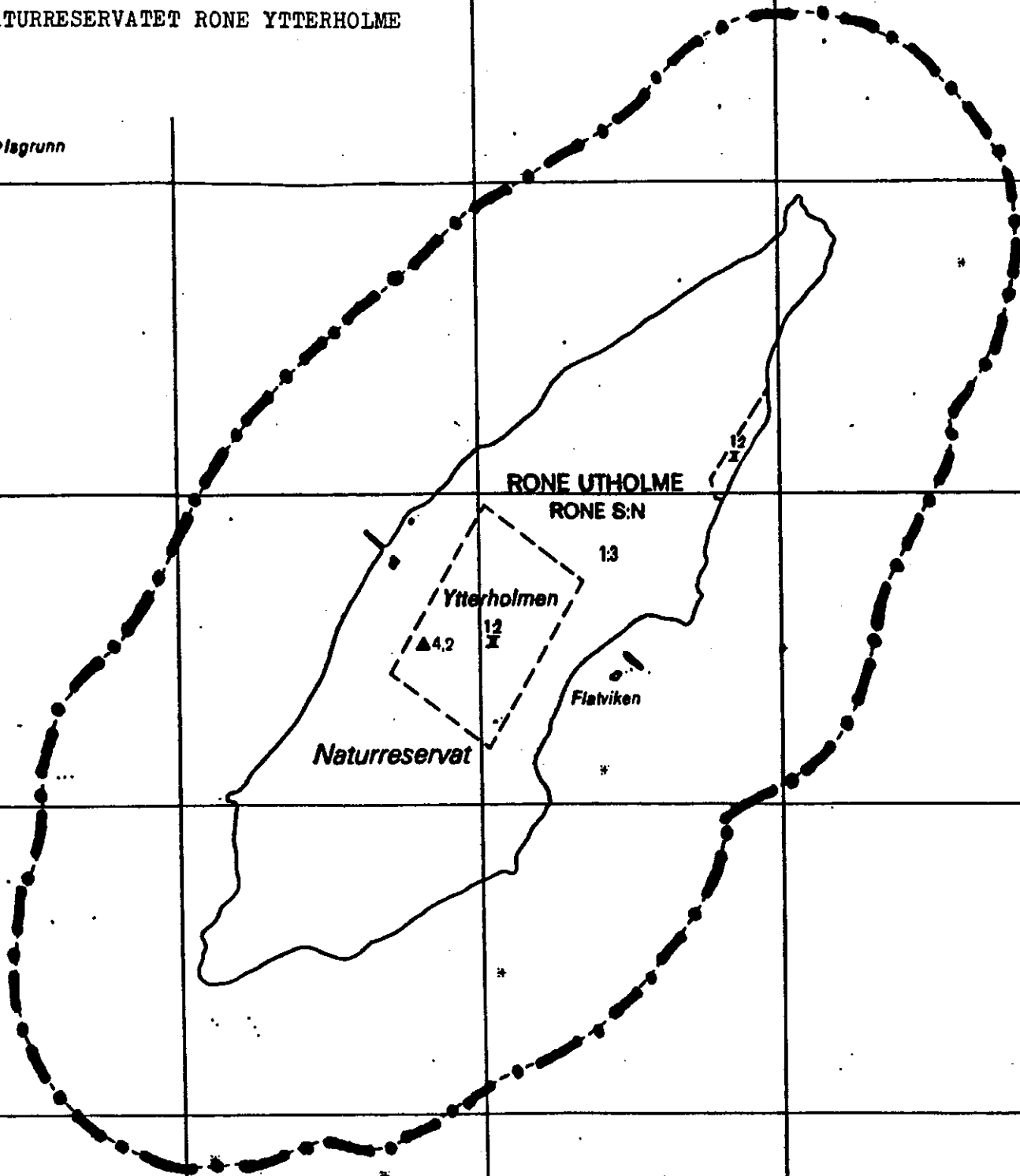
Län: Gotlands

Undantagen från fastställelse enligt 9 § NVF

Skötsel- område Skötsel- objekt nr	Kostnader			Intäkter		
	Arbetskraftbehov i normaldagsverken i kr	Investeringsbehov (avser material, maskiner etc) i kr	Typ av intäkt	Kr		
	Bå 1-5	Bå 6-10	Bå 1-5	Bå 6-10	Bå 1-5	Bå 6-10
1	2	3	4	5	6	
	Framtagning, uppsättning av skylt	3	3000			
	Tillsyn	2	2000			

NATURRESERVATET RONE YTTERHOLME

Ølgrunn

gräns för naturreservatet

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET RONE YTTERHOLME

Ett förslag till skötselplan har upprättats under november 1986 av Jens-Henrik Kloth vid länsstyrelsen i Gotlands län. Förslaget har re-
missbehandlats under våren 1987. Planen har fastställts av länsstyrelsen
den 18 juni 1987.

Skötselplanen består av:

I ALLMÄN BESKRIVNING av naturvårdsområdet, innehållande administrativa
data, grund för beslutet samt föreskrifter.

II PLANDEL med följande avsnitt:

- 1 Disposition och skötsel
- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
- 3 Tillsyn
- 4 Dokumentation av utförda åtgärder
- 5 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

I ALLMÄN BESKRIVNING
1 ADMINISTRATIVA DATA

Uppgifter om naturreservatet

<u>Namn</u>	Rone Ytterholme
<u>Kommun</u>	Gotland
<u>Socken</u>	Rone
<u>Läge</u>	ca 9 km SO Eke kyrka
<u>Kartblad</u>	ekonomiska kartbladet 059 72 topografiska kartbladet 5 I NO/5 J NV
<u>Gräns</u>	Innerkanten av den punktstreckade linjen på bifogad karta, bilaga 2
<u>Area</u>	182 ha
<u>därav</u>	
<u>landarea</u>	46 ha
<u>Fastigheter</u>	Rone Utholme 1:2 och 1:3
<u>Markägare</u>	Carl Cramér, Smiss Eke, 620 11 HAVDHEM

2 GRUND FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

2.1 Grund för beslutet

Ytterholmen är en av de största rastplatserna för de vitkindade gässen under deras flyttning till och från häckningsplatserna. Holmen har dessutom stor betydelse som uppehållsplats för ruggande grågäss. Som mest uppehåller sig flera tusen gäss på ön som därmed är den viktigaste enskilda gåslokalen i länet (Högström 1974).

Reservatsförordnandet och det tillträdesförbud som gäller är en förutsättning för att gässen även i fortsättningen skall kunna utnyttja ön som en ostörd uppehållsplats. Ett fortsatt intensivt fårbete är en förutsättning för att gässen även i framtiden skall finna ett lämpligt bete.

2.2 Föreskrifter

Följande föreskrifter för Rone Ytterholme naturreservat fastställdes genom regeringsbeslut 1977-02-24.

Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen gällande förfogande över fastigheten.

Det är förbjudet att spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form, fastighetsägaren dock obetaget att taga grus och sand som erfordras för reparation av byggnad på holmen

att anordna upplag av annat slag än vad som erfordras för reparationsarbeten och för betesdriftens bedrivande

att utföra fyllning av något slag

att anlägga vägar och stigar samt brygga för angöring av båt,

avsedd att användas av annan än fastighetsägaren

att anbringa tavla -nödiga fridlysningstavlor undantagna-plakat, affisch, inskrift eller annan störande anordning

att uppföra ny eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligen annat ändamål än det, vartill byggnaden tidigare varit använd

att skrämja bort gäss eller att hindra gäss från att slå ned och uppehålla sig på fastigheterna; fastighetsägaren dock obetaget att -med nödigt biträde- bedriva häst-, nöt-, och fårskötsel på holmen och under tid då landstigningsförbud för allmänheten inte råder verkställa nödvändiga större reparationsarbeten, allt under förutsättning att gässen ej onödigt störes

att i kommersiellt hänseende utnyttja reservatområdet på väsentligen annat sätt än vad som var rådande vid avsättandet

att plöja eller utföra annan mekanisk markberedning

att utföra skogskultur

att jaga under tiden 15 mars - 15 juli samt 1 oktober - 15 november, dock får räv och mink jagas under denna tid efter särskilt tillstånd av länsstyrelsen

att anlägga skjutbana och anordna skjutövningar

Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Därest markägaren inte önskar bedriva vare sig fortsatt häst-, nöt- eller fårbeta i lämplig omfattning för att vidmakthålla en för gässen optimalt lämplig vegetationstyp, äger skogsvårdsstyrelsen rätt att -utan rätt för markägaren till särskild, därav föranledd ersättning -i markägarens ställe vidtaga åtgärder för att vidmakthålla en så gynnsam vegetationstyp som möjligt för gässen, t ex genom att låta hästar, nöt eller får beta reservatet.

Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakta inom reservatet

Det är förbjudet

att förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning

att plocka eller uppgräva växter

att medvetet störa djurlivet

att landstiga på holmen under tiden 15 mars - 15 juli och 1 oktober - 15 november (statlig och kommunal tjänsteman i tjänsteärende äger dock tillträde till fastigheten efter det att fastighetsägaren informerats om ärendet)

att under samma tid fiska eller företa båtfärder inom

reservatets vattenområde. Dock är fiske tillåtet under tiden 1 oktober - 15 november

att släppa hund, katt eller andra djur fria inom området

att tälta

att uppgöra eld

att på störande sätt utnyttja radio, grammofon, bandspelare och dyl

att utföra vetenskapliga eller andra undersökningar utan tillstånd av länsstyrelsen.

Vad beträffar vård- och förvaltningsbestämmelser fastställdes följande i beslutet.

1. Reservatet skall i naturvårdshänseende vårdas och förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägaren.
2. Reservatet skall av skogsvårdsstyrelsen utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Topografi-geologi

Ytterholmen är ca 1600 m lång. Ön smalnar av mot de bägge ändarna men är till största delen ca 400 m bred. Över hela ön syns mycket tydligt utbildade strandvallar, den centrala delen av ön upptas av mycket kraftiga strandvallar som ofta har karaktären av strandsporrar. Något väster om öns mellersta, centrala del ligger öns högsta parti, något över 5 meters nivå över havet.

På lägre liggande partier är strandvallarna mindre tydligt utbildade och saknas ibland helt. Detta beror på att vågorna bryts mot ett mycket brett berggrundsplan (en pall) runt stora delar av ön. I söder och öster ger pallen sig tillkänna i form av ett stort antal uppstickande grund och i en bård som sträcker sig norrut, förbi ön Koggen och Austergrund och ända upp till Ronehamns fyr.

Ytterholmens berggrund består av mägersten som stratigrafiskt sett tillhör Hamralagren.

En mängd medelstora till stora block ligger utströdda över ön, talrikast över södra delen av ön.

Innanför de yttersta kraftiga strandvallarna, ligger längs stora delar av ön en smal sänka. I de lägst belägna partierna i dessa sänkor samlas ofta vatten vår och höst.

Ön tillväxer konstant vilket konstateras av äldre personer som besökt ön under en längre tidsrymd.

Vegetationen

Ön har betats av får sedan mycket lång tid tillbaka. Över större delen av ön håller fåren vegetationen hårt nedbetad. Träd och buskar i alla former saknas helt.

Över större delen av ön antar vegetationen formen av en kortsnaggad gräsmatta. Grästuvor och annan typ av växtlighet som lämnats av fåren saknas så gott som helt på denna gräsmatta, med undantag för tistlar som står ensamma, omgivna av gräs som växer högt i skydd av dessa taggiga växter.

Kring den yttersta strandvallen där marken göds av alger och annat från havet, växer ett frodigt bälte av brännässlor, med stort inslag av vägtistel och åkertistel. Denna bård av högväxta, för fåren osmakliga växter, återfinns längs större delen av öns stränder. Bården varierar i bredd och frodighet, men är ofta upp till 25 m bred.

På öns nordvästra sida, norr om byggnaderna, väster och norr om det kraftiga strandvallssystemet på den centrala delen av ön, finns ett stort område vars vegetation avviker från ön i övrigt. Här har fåren lämnat en mängd tuvor med högt gräs medan marken mellan tuvorna är hårt nedbetad. Möjligen beror den mindre intensiva betespåverkan här på att området är något fuktigt, vilket inte faller fåren i smaken.

Under juli och augusti 1978 genomfördes en vegetationsanalys i ett antal provrutor på Ytterholmen (Länsstyrelsen 1982). De växter som återfanns under denna inventering redovisas också i en artlista som omfattar 95 kärlväxter och 5 mossor. Våraspekten har ej kommit med i denna inventering.

Fågelliv -djurliv

Fågellivet är mycket rikt på Ytterholmen. I den ornitologiska översiktliga inventeringen (Högström 1974), angavs holmen som den viktigaste av alla gåslokaler på Gotland.

Ytterholmen är en av de viktigaste rastplatserna för de rastande vitkindade gässen vår och höst. Ön är också av allt att döma huvuduppehållsplats för ruggande grågäss i Östersjöområdet. Maximiantalet gäss torde uppgå till i storleksordningen 3000 exemplar av vardera arterna (Högström 1974). Enligt Carl Cramér är flockarna av vitkindade gäss nu förtiden betydligt större till sin numerär framför allt under hösten.

Ett stort antal arter fåglar häckar även på Ytterholmen. Följande beskrivning av fågellivet på Ytterholmen bygger huvudsakligen på uppgifter, muntligen meddelade av Erik Engqvist.

Ejderen häckar talrikt på ön, uppskattningsvis med upp till 300 par. Enstaka par av svärta, storskrake och småskrake häckar. Gräsand och skedand häckar normalt. Gravanden har åtminstone vissa år lagt sitt bo under fisklådor inne i fårladan.

Av vadarfåglar häckade storspoven åtminstone förr. Tofsvipan häckar med några par. Skärfläcka och roskarl häckar troligen med omkring 10 par vardera. St strandpiparen är en vanlig häckfågel och strandskatan är en karaktärsfågel som häckar med ca 25 par.

Brushane förekommer som häckfågel och även den sällsynta sydliga kärrensäppan häckar med enstaka par. (Jörgen Pettersson i skrivelse och Dan Lundgren muntligen.)

Alla tre arter trutar ingår i öns bofasta fågelliv, liksom också fiskmåsen. Skrattmåsen som tidigare hade en stor koloni med flera hundra par, brukar häcka med 25-30 par, mest på öns norra sida.

Skräntärnan häckar på ön sedan mer än 50 år med antingen 1 eller 2 par. Silvertärnan hör också till öns fågelliv. Småtärnan hade tidigare en stor koloni på ön med ett dussintal par. Något par knölsvan brukar häcka varje år i anslutning till stranden, på senare år också vid något tillfälle, upp till 200 m upp från stranden.

Sånglärka, stenskvätta och sädesärta är de tättingar som trivs att häcka på den karga Ytterholmen. Inne i fårladan brukar ladusvalan bygga bo, vissa år i sällskap av ett kråkpar.

Kaniner saknas på ön (Carl Cramér). Harar har vissa år blivit avstängda på ön när isen gått (Erik Engqvist).

Av djurliv i övrigt kan nämnas att padda förekommer. (Dan Lundgren muntligen.)

3.2

Markanvändning

Följande beskrivning bygger huvudsakligen på uppgifter lämnade av markägaren, Carl Cramér.

Ytterholmen används idag huvudsakligen för fårbeta. Markägaren låter ca 70 tackor av pälsfårras med tillhörande lamm beta på ön.

Antalet får varierar från år till år bl a beroende på om vår och sommar är torra eller fuktiga och vegetationen därav mer eller mindre frodig.

Får och lamm sätts ut på ön i början av maj. Lammen tas som regel från ön för slakt under perioden 10 augusti - 10 september. Tackorna stannar på ön fram till första hälften av oktober.

Tidigare betade hästar på ön tillsammans med fåren. Hästbete kan även komma att bli aktuellt i framtiden.

Förr i tiden bedrevs slåtter på ön parallellt med fårbetet. Främst den norra delen av ön användes då som slåtteräng.

På västra sidan av ön finns en hamnplats i form av en gjuten och stensatt pir. I nära anslutning till piren står ett hus av trä, byggt i vinkel med en stor öppning åt väster. Detta hus är avsett som regn- och vindskydd för fåren. Ca 70 m norr om detta hus står ett annat trähus som använts eller åtminstone tidigare har använts som övernattningsställe i samband med fårskötsel.

3.3 Tillgänglighet

För att nå ön krävs båt av något slag. Närmaste större hamn är Ronehamn.

3.4 Information

Ingen information av något slag finns idag på ön.

källor

De källor som i första hand legat till grund för beskrivningen av området är:

Cramér Carl : muntligen och i skrivelse

Erik Engqvist : muntligen

Gustafsson L. 1982: Rone Ytterholme. Botanisk inventering av provrutor utförd i juli 1978. Länsstyrelsen i Gotlands län.

Högström S. 1974: Översiktlig naturinventering. Ornitologi. Länsstyrelsen i Gotlands län.

Högström Stig : muntligen

Lundgren Dan : muntligen

Petersson Jörgen : i skrivelse

Svantesson S-I. 1976: Översiktlig naturinventering. Geologi.

Länsstyrelsen i Gotlands län.

II PLANDEL

1 DISPOSITION AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Målet för naturreservatets skötsel skall vara att även fortsättningsvis låta beta ön så att en vegetation som är lämplig för gässens bete bibehålls.

1.2 Generella riktlinjer

Bete skall i första hand bedrivas med får i ett antal som markägaren bestämmer år från år. Bete med nöt eller hästar får också bedrivas om markägaren finner detta lämpligt.

Fortlöpande dokumentation av öns vegetation bör äga rum t ex genom återkommande inventering av de utlagda provrutorna och genom fotografisk dokumentation. Om man i dokumentationen kan avläsa att betestrycket minskat och att vegetationen på grund av detta håller på att förändras, bör åtgärder för att åter öka betestrycket sättas in.

Uppmärksamhet bör också ägnas åt de tistlar som växer solitärt, utspridda, främst på öns södra del, liksom även åt det breda, frodiga bälte av nässlor och tistlar som växer längs öns stränder. Om dessa, för fåren osmakliga växter ökar i omfattning bör åtgärder vidtas för att begränsa dessa.

1.3 Utmärkning av naturreservatets gränser

Naturreservatets gränser skall ej utmärkas annat än på karta på den informationsskylt som sätts upp på fårhuset i anslutning till Flatviken och i hamnen i Ronehamn.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Inga anordningar för rekreation och friluftsliv bör anordnas på ön med enda undantag för de informationsskyltar som sätts upp på fårhuset och vid Flatviken. Denna skylt bör i första hand informera om det tidsbundna landstigningsförbudet samt om övriga gällande föreskrifter. Skylten bör även berätta om öns naturförhållanden, till upplysning för dem som besöker ön under tid då landstigningsförbud ej gäller.